

Professionalism

วณิช วรรณพฤษ 18/07/07

ขอบเขตของเนื้อหา จะพูดถึง

- Definition
- Elements of professionalism
- How to teach professionalism

Definition

Professionalism มาจากคำว่า Professional (การประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต)+ ism (Greek= principles or characteristics) หรือคุณลักษณะของวิชาชีพนั้น ถ้าพิจารณาความหมายจะหมายถึง “the process of professionalization” หรือพฤติกรรมที่ดี วิธีการดำเนินพฤติกรรมมีคุณภาพเหมาะสมต่อวิชาชีพนั้น ในที่นี้ขอเรียกว่า “ความเป็นมืออาชีพ”

Pellegrino ED.(2002) ให้คำจำกัดความของ professionalism ไว้ว่า ผู้ที่มีความเป็นมืออาชีพในวิชาใดจะเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษได้มาตรฐานของวิชานั้น ปฏิบัติงานภายใต้กรอบจริยธรรมของวิชาชีพนั้นและเป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

องค์ประกอบของความ เป็นมืออาชีพ (Elements of Professionalism)

ความสามารถระดับสูงในหลายด้านในวิชาชีพที่สะท้อนความเป็นมืออาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยองค์กรต่างๆในหลายประเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. Altruistic เป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง ลูกค้า ผู้รับบริการ หรือผู้ป่วย ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละเพื่อส่วนรวม

2. Accountability เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง(responsibility) เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นและ ของ สังคม ปฏิบัติงานเป็นที่เชื่อถือได้ (reliability)

3. Excellence คือเป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งด้านความรู้และทักษะ

- **Knowledgeable** เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์จนสามารถนำไปใช้ได้

- **Skilful** เป็นผู้มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดีและถูกต้องตามมาตรฐาน
- **Competency to retrieve and handle information** สามารถเลือกและรวบรวมข้อมูล นำมาใช้ในการเรียนและการทำงานได้
- **appropriate decision making skills** (มีการตัดสินใจที่เหมาะสม มีเหตุผล) โดยนักศึกษาทำการตัดสินใจจากข้อมูลเชิงประจักษ์ (evidence based) นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ต้องมีความเข้าใจในการทำวิจัยและทางสถิติ
- **Competency in skills of communication** (มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร) ต้องสามารถติดต่อสื่อสารในหลายรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. Honesty/ Integrity

- เป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ยุติธรรม รักษาคำพูด มีความจริงใจต่อบุคคลรอบข้าง ซื่อสัตย์ในการเขียนรายงาน การติดต่อสื่อสาร การทำวิจัย ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตน ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น
- Appropriate attitudes, ethical understanding and Understanding of legal responsibility นักศึกษาสามารถปรับตัวให้มีเจตคติ จริยธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนมีความรู้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. Dutiful

- **Appreciation of the role** ให้ความสำคัญต่อบทบาทของวิชาชีพของตนเอง นักศึกษาต้องเข้าใจระบบงานที่ต้องปฏิบัติ และเข้าใจบทบาทของวิชาชีพอื่นในระบบ
- **Aptitude for personal development** (ความถนัดในการพัฒนาตนเอง) นักศึกษาเป็นผู้ที่จะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง และต้องสามารถ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองได้ นักศึกษาต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ สุขภาพของตนเอง และพัฒนางานของตนเองในการประเมินความเป็นวิชาชีพ

6. Respect to other

เป็นสิ่งสำคัญในการเป็นมืออาชีพ คือต้องเคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ ครู อาจารย์ เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนผู้มารับบริการ ผู้ใต้บังคับบัญชา ทุกคนเป็นผู้มีศักดิ์ศรี ไม่ควรมีการแบ่งแยกชนชั้น ไม่เปิดเผยความลับของผู้อื่น เคารพผู้อาวุโส เป็นต้น

Teaching Professionalism

ในการสอน Professionalism นั้น แนวคิดจะประกอบด้วยกิจกรรมพื้นฐาน 3 ประการ คือ ตั้งความคาดหวัง (setting expectations) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ (providing experiences) และประเมินผลลัพธ์ (evaluating outcomes)

Setting expectations

นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยใหม่นั้น มักจะขาดความมั่นใจ กังวล เพราะสภาพสังคมเปลี่ยนไป จะพบกฎระเบียบข้อบังคับใหม่ๆ พฤติกรรมของรุ่นพี่ที่แปลกไปจากเมื่อเรียนในชั้นมัธยม การมีชมรมต่างๆ การมีอาจารย์ที่ปรึกษา การที่ต้องรับผิดชอบตนเอง

ดังนั้นคณะต่างๆจึงควรทำความเข้าใจกับนักศึกษาใหม่ จัดให้มีปฐมนิเทศน์ จัดทำความคาดหวังในพฤติกรรมที่ดีที่สุดให้ชัดเจนว่าเมื่อเรียนที่คณะนี้แล้วนักศึกษจะเป็นอย่างไรเมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้บริหารจัดให้มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณลักษณะเหล่านี้เผยแพร่ให้นักศึกษาและทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ตลอดจนการกำหนดโทษอย่างไรถ้าไม่ประพฤติตนตามที่กำหนด เป็นต้นว่าการไม่เข้าเรียนก็ครั้งจะไม่สามารถเข้าสอบได้ เป็นต้น

Providing Experience

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้มีการค้นคว้าด้วยตนเอง จัดการเรียนกลุ่มย่อยให้มากขึ้นเพื่อให้มีการพูดคุย ปรึกษากัน การทำงานเป็นทีม และมีความใกล้ชิดกับอาจารย์ จัดหาอาจารย์ที่สามารถเป็นตัวอย่างได้ และฝึกให้เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การเรียนการสอนที่เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม วิชาชีพ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การรู้จักเสียสละ และการทำงานเพื่อส่วนรวม ให้รู้จักบทบาทของตนเองต่อสังคม เป็นต้น

อาจารย์ที่คอยดูแลแนะนำนักศึกษาใกล้ชิดจะเป็นผู้ที่นักศึกษาอยากเอาแบบอย่าง จึงมักจะเป็น Role Model โดยไม่รู้ตัว

การเรียนรู้บ่อยครั้งที่ไม่ได้เกิดในห้องเรียนและไม่มีในหลักสูตร เรียกว่าเป็น”Hidden Curriculum” เป็นต้นว่าเกิดในระหว่างพูดคุยเมื่อพบกันหรือรับประทานอาหารด้วยกัน นักศึกษาจะค่อยๆซึมซับพฤติกรรมต่างๆโดยไม่รู้ตัว ทั้งด้านการพูดจาและกิริยามารยาท เกิดเป็นค่านิยมของวิชาชีพนั้นๆ

Evaluating Outcomes

ถึงแม้ว่าจะตั้งความคาดหวังไว้ชัดเจน จัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้ได้ดี ก็เชื่อว่า จะสามารถทำให้นักศึกษาเป็นมืออาชีพได้ จึงต้องมีการประเมินที่เหมาะสมเพื่อจะดูว่านักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งที่สอน ตลอดจนได้เรียนรู้ว่าอะไรที่สำคัญที่ควรรู้ ในปัจจุบันการประเมินที่ทำส่วนใหญ่จะประเมินความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอน พฤติกรรมด้านอื่นๆที่ยอมรับว่าทำให้เป็นมืออาชีพนั้นยังไม่ได้ทำกันเป็นรูปธรรมชัดเจน นอกจากมีการระบุความคิดที่จับได้เป็นรายๆไป เช่น การลอกรายงาน การทุจริตในการสอบ เป็นต้น

การประเมินพฤติกรรมด้านอื่นๆที่ไม่ใช่ความรู้ความสามารถด้านวิชาการได้มีผู้คิดวิธีการไว้หลากหลายรูปแบบเช่น การสอบคัดเลือกที่ต้องการผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีหรือสามารถสื่อสารประสานงานได้ดี อาจใช้วิธี การสัมภาษณ์สั้นๆ หลายสถานี หรือที่เรียกว่า Mini Multiple

interview(Eva KW. และคณะ 2006) การประเมินโดยเพื่อนร่วมงาน (peer assessment-Arnold L, และคณะ 2005) ตลอดจนการประเมินพฤติกรรมทุกด้านที่เรียกว่า multidimensional, multiperspecyive หรือ 360 degree evaluation

นอกจากนี้ ควรต้องมีวิธีการประเมินที่ตรงตามพฤติกรรมที่ต้องการ ต้องเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถสะท้อนระดับความสามารถด้านนั้นๆ ได้ ร่วมกันพิจารณาว่าจะประเมินนักศึกษาชั้นปีอะไร ประเมินในบริบทอะไร เพราะในบริบทที่แตกต่างกัน พฤติกรรมก็อาจจะไม่เหมือนกัน

เครื่องมือประเมินผลที่ใช้ (Tools for assessment)

- **rating scale** : โดยเป็นแบบฟอร์มให้ระดับคะแนนโดยมากจะครอบคลุมการประเมินพฤติกรรมทั้งหมด (global ration scale) ที่เป็นพฤติกรรมแสดงถึงความเป็นวิชาชีพทั้ง 6 ข้อ ดังกล่าวแล้ว ประเมินโดยอาจารย์ เพื่อนร่วมงาน หรือโดยเพื่อนๆ (Pees evaluation) แต่เพื่อนๆ มักจะไม่ค่อยประเมินในด้านลบ
- **Self evaluation** : ส่วนใหญ่จะเป็นการประเมินด้านความรู้และทักษะมากกว่าพฤติกรรมความเป็นวิชาชีพ
- **Simulation** (สถานการณ์จำลอง) : เพื่อประเมินพฤติกรรมความเป็นวิชาชีพ
- **Longitudinal observations** : ใช้การสังเกตนักศึกษาที่มีปัญหาเป็นระยะยาว และเน้นเฉพาะพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
- **Knowledge assessment**(การประเมินความรู้) MCQ, hypermedia assisted assessment modules, , portfolios, interview / debriefings, Video-based reviews.
- practical exams, post service projects, self report)
- การจะวัดพฤติกรรมได้หลายด้านในการสอบครั้งเดียวนั้น อาจเรียกเป็น OSPE (Objective Structured Practical Examination) หรือบางคนเรียก OSSE (Objective Structured Skill Examination) การสอบจะจัดแบ่งเป็นสถานีย่อยๆ หลายสถานี (station) แต่ละสถานีใช้เวลาประมาณ 5 นาที แล้วจะมีกริ่งให้สัญญาณในการเปลี่ยนสถานี โดยมากจะใช้ประมาณ 20 สถานี จึงจะมีความเที่ยงในระดับที่ยอมรับได้

Bibiography

- Pellegrino,ED. Professionalim, Profession and the virtue of the good physician.The Mount Sinai J. of Med. 2002;69:378-384

- Eva KW, Rosenfeld J, Reiter HI, Norman GR. An Admission OSCE: the multiple mini interview. Med Educ 2004;38:314-326.
 - Arnold L, Shue C, Kritt B, Ginsburg S, Stern DT. Medical students' views on peer assessment of professionalism. J. Gen Intern Med 2005;20:819-824.
 - Stern DT, Papadakis M. The developing physician-becoming a professional. New Eng J Med. 2006;355:1794-1799.
 - Frohna A. Medical students' professionalism. Medical teacher 2006;28:1-2
-